

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 48/20
V Lucemburku dne 23. dubna 2020

Rozsudek ve věci C-507/18
NH v. Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford

Homofobní prohlášení představují diskriminaci v oblasti zaměstnání a povolání, pokud je učiní osoba, která má rozhodující vliv na náborovou politiku zaměstnavatele, nebo která může být vnímána tak, že má takový vliv

V takovém případě může vnitrostátní právo stanovit, že sdružení je aktivně legitimováno k podání žaloby na náhradu škody, i když není možné identifikovat žádnou poškozenou osobu

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 23. dubna 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI (C-507/18), rozhodl, že prohlášení učiněná osobou v průběhu audiovizuálního vysílání, že by ve svém podniku nikdy nezaměstnala osoby s určitou sexuální orientací, ani by s nimi nechtěla spolupracovat, spadají do věcné působnosti směrnice 2000/78¹ (dále jen „antidiskriminační směrnice“), a konkrétně pod výraz „podmínky přístupu k zaměstnání [...] nebo k povolání“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) této směrnice. Do její působnosti spadají, i když v okamžiku, kdy byla tato prohlášení učiněna, neprobíhal žádný nábor zaměstnanců, ani nebyl plánován, avšak pod podmínkou, že vazba mezi uvedenými prohlášeními a podmínkami přístupu k zaměstnání nebo k povolání v daném podniku není hypotetická.

V projednávané věci v rozhovoru v rozhlasovém vysílání advokát uvedl, že ve své kanceláři nechce zaměstnat homosexuální osoby ani s nimi nechce spolupracovat. Vzhledem k tomu, že sdružení advokátů, kteří hájí u soudu práva leseb, gayů, bisexuálů, transgenderových osob a intersexuálů (LGBTI), mělo za to, že vyjádření uvedeného advokáta představují diskriminaci na základě sexuální orientace pracovníků, podalo proti němu žalobu na náhradu škody. Vzhledem k tomu, že žalobě bylo v prvním stupni vyhověno a rozsudek byl odvolacím soudem potvrzen, podal advokát proti rozsudku odvolacího soudu dovolání ke Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie). Posledně uvedený soud se tedy obrátil na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se zejména výkladu výrazu „podmínky přístupu k zaměstnání [...] nebo k povolání“ ve smyslu „antidiskriminační“ směrnice.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že tento výraz vyžaduje autonomní a jednotný výklad a nemůže být vykládán restriktivně, a poté vyložil uvedený výraz s odkazem na svůj rozsudek Asociația Accept².

Soudní dvůr tak mimo jiné zdůraznil, že prohlášení evokující existenci homofobní náborové politiky spadají pod výraz „podmínky přístupu k zaměstnání [...] nebo k povolání“, i když pocházejí od osoby, která nemá právní způsobilost provádět nábor zaměstnanců, pokud mezi těmito prohlášeními a náborovou politikou zaměstnavatele existuje vazba, která není hypotetická.

Existenci takové vazby musí posoudit vnitrostátní soudy na základě všech okolností, kterými se vyznačují uvedená prohlášení. V tomto ohledu jsou relevantní zejména postavení autora prohlášení a funkce, v jaké prohlášení učinil, z nichž musí vyplývat, že má rozhodující vliv na náborovou politiku zaměstnavatele, nebo může být vnímán tak, že má takový vliv. Vnitrostátní

¹ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79). Tato směrnice konkretizuje v oblasti, kterou pokrývá, obecnou zásadu zákazu diskriminace, jež je nyní zakotvena v článku 21 Listiny základních práv Evropské unie.

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 25. dubna 2013, Asociația Accept (C-81/12, tisková zpráva č. 52/13).

soudy musí rovněž zohlednit povahu a obsah dotyčných prohlášení a kontext, ve kterém byla tato prohlášení učiněna, zejména jejich veřejnou nebo soukromou povahu.

Soudní dvůr uvedl, že skutečnost, že by tento výklad výrazu „podmínky přístupu k zaměstnání [...] nebo k povolání“ mohl vést k případnému omezení výkonu svobody projevu, tento výklad nezpochybňuje. Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že svoboda projevu není absolutním právem a její výkon může být omezen pod podmínkou, že jsou tato omezení stanovena zákonem, respektují podstatu tohoto práva a dodržují zásadu proporcionality. Tato zásada znamená ověřit, zda jsou tato omezení nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého. V projednávané věci jsou tyto podmínky splněny, jelikož omezení vyplývají přímo z „antidiskriminační“ směrnice a uplatňují se pouze za účelem dosažení jejích cílů, kterými jsou zaručení zásady rovného zacházení v oblasti zaměstnání a povolání a dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti a sociální ochrany. Mimoto zásah do výkonu svobody projevu nepřekračuje meze toho, co je k dosažení cílů uvedené směrnice nezbytné, když zakazuje pouze prohlášení, která představují diskriminaci v oblasti zaměstnání nebo povolání. Omezení vyplývající z „antidiskriminační“ směrnice jsou navíc nezbytná k zaručení práv v oblasti zaměstnání a povolání, která mají osoby, na které se tato směrnice vztahuje. Samotná podstata ochrany poskytnuté uvedenou směrnicí v oblasti zaměstnání a povolání by se totiž mohla stát iluzorní, kdyby prohlášení spadající pod výraz „podmínky přístupu k zaměstnání [...] nebo k povolání“ ve smyslu téže směrnice nespadała do věcné působnosti této směrnice pouze z důvodu, že byla učiněna v rámci zábavního audiovizuálního vysílání, nebo představují vyjádření osobního názoru jejich autora.

Soudní dvůr konečně rozhodl, že „antidiskriminační“ směrnice nebrání italské právní úpravě, která aktivní legitimaci k zahájení soudního řízení určeného pro vymáhání plnění povinností vyplývajících ze směrnice a případně získání náhrady škody automaticky přiznává sdružení advokátů, které má podle svých stanov za cíl zastupovat před soudem osoby, jež mají určitou sexuální orientaci, a podporovat kulturu a dodržování práv této kategorie osob, na základě tohoto cíle a bez ohledu na jeho případný cíl dosahování zisku, pokud nastanou skutečnosti, které mohou představovat diskriminaci ve smyslu uvedené směrnice vůči uvedené kategorii osob, a poškozenou osobu není možno identifikovat.

Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že i když uvedená směrnice nevyžaduje přiznání takového postavení takovému sdružení, jako je sdružení dotčené v původním řízení, pokud není možné identifikovat žádnou poškozenou osobu, stanoví možnost členských států přijmout nebo zachovat ustanovení, která jsou pro ochranu zásady rovného zacházení příznivější než její ustanovení. Členským státům, které učinily tuto volbu, tedy přísluší rozhodnout, za jakých podmínek může sdružení zahájit soudní řízení za účelem určení existence diskriminace a jejího sankcionování. Přísluší jim zejména určit, zda má mít skutečnost, že sdružení usiluje o dosažení zisku, či nikoli, vliv na posouzení jeho aktivní legitimace v tomto smyslu, a upřesnit rozsah takového řízení, zejména sankce, které mohou být uloženy po jeho skončení, přičemž takové sankce musí být v souladu s článkem 17 „antidiskriminační“ směrnice účinné, přiměřené a odrazující, a to i v případě, že nelze identifikovat žádnou poškozenou osobu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499